

FRANCISZEK REJEK (1901-1992)

Urodził się 10 września 1901 roku w Skoraszewicach w rodzinie chłopskiej. Syn Piotra i Jądwigi z domu Kopeć. Szkołę powszechną ukończył w 1915 roku. Pracował w gospodarstwie rodziców. 12 stycznia 1919 roku jako ochotnik wstąpił w szeregi powstańcze w Miejskiej Górze. Uczestniczył w walkach w obronie Miejskiej Górki i w zdobywaniu Sarnowy. Czynną służbę wojskową rozpoczął w kwietniu 1919 roku jako żołnierz 7. kompanii 11. pułku strzelców wielkopolskich (późniejszy 65. pułk piechoty) pod dowództwem płk. Bilewicza, a zakończył w lutym 1947 roku.

Do stycznia 1920 roku stał z jednostką na linii demarkacyjnej. Następnie został przeniesiony na front wschodni. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku. Dalszą służbę zasadniczą do 10 lipca 1922 roku odbył w 69. pułku piechoty w Gnieźnie. Tu pracował jako podoficer zawodowy. W kwietniu 1939 roku został przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza w rejon Augustowa. Tu brał udział w budowie stanowisk obronnych nad Kanałem Augustowskim batalionu Sobótka i Augustów. Tam zastała go II wojna światowa. Po zbombardowaniu transportu jednostki, przeniesiony do Lwowa, dotarł pod Równę, a następnie do Kowla. 24 września 1939 roku został internowany przez wojska radzieckie i po trzech dniach zwolniony.

W czerwcu 1940 roku został ponownie aresztowany przez NKWD i osadzony w więzieniu w Braclawiu, a po śledztwie, w Berezwechu. W marcu 1941 roku został skazany na 8 lat przymusowej i przetransportowany przez Workutę do Archangielska. W obozie warunki były bardzo ciężkie. Po ogłoszeniu przez rząd ZSRR amnestii dla Polaków, 23 października 1941 roku dotarł do Buzułuku – zgrupowania tworzących się Polskich Sił Zbrojnych. Z gen. Władysławem Andersem przemierzył Uzbekistan, Persję, Palestynę, Irak, Liban, Egipt. W grudniu 1943 roku wylądował we Włoszech. W armii gen. Andersa początkowo otrzymał przydział do 3. Dywizji Strzelców Karpackich. Pełnił funkcję szefa kompanii 8. batalionu. Po reorganizacji II Korpusu przeniesiony do 1. Karpackiego Pułku Artylerii Lekkiej, w którym był szefem baterii dowodzenia 1. dywizjonu. Brał udział we wszystkich działaniach Korpusu od rzeki Sangro przez Monte Cassino, Ankonę, Linie Gotów, rzekę Senio, a zakończył w Bolonii.

Po krótkim pobycie w Anglii, w lutym 1947 roku powrócił do Polski. Zamieszkał w Krobi, a podjął pracę w Pudliszkach. 21 kwietnia 1948 roku wstąpił do ZBoWiD i w 1953 roku założył Koło ZBoWiD w Krobi i był jego wieloletnim prezesem (od 1969 do 1981 roku). Członek Związku Powstańców Wielkopolskich. 13 grudnia 1971 roku mianowany został podporucznikiem, a w 1991 roku porucznikiem w stanie spoczynku.

Zmarł 27 grudnia 1992 roku w Zielonej Górze. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Krobi.

Uhonorowany został wieloma odznaczeniami polskimi i zagranicznymi: Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Czynu Bojowego PSZ na Zachodzie, Gwiazdą Italii, Gwiazdą za Wojnę 1939-1945, Krzyżem Pamiątkowym Monte Cassino, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Brytyjskim Medalem Wojennym, Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939, Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945, Odznaką Grunwaldzką, Medalem 40-lecia PRL.

Muzeum w Gostyniu, *Ankieta personalna powstańców wielkopolskich*; Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koło Krobia, *Ankieta personalna*; Franciszek Glura, *Żołnierze z Ziemi Gostyńskiej pod Monte Cassino*, Gostyń 1994; R. Tomaszewski, *Wysilek militarny i materialny mieszkańców ziemi gostyńskiej w walkach o kształt granicy wschodniej II Rzeczypospolitej (1918-1920)*, Gostyń 2002, s. 202-203.